

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43489
Nom	Investigació en didàctica de les cc. socials: geografia
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	7.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2157 - M.U.Invest.Did.Específiques	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2157 - M.U.Invest.Did.Específiques	10 - Investigació en didàctica de les ciències socials	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ASENSI SILVESTRE, ELVIRA	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials
GARCIA MONTEAGUDO, DIEGO	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials
MOROTE SEGUIDO, ALVARO FRANCISCO	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

L'assignatura es correspon al Mòdul 6 del Màster d'Investigació en Didàctiques Específiques. Procura oferir a l'alumnat un conjunt d'informacions, destreses i materials que els permeten investigar en la construcció del coneixement sobre l'espai geogràfic i el medi. D'aquesta manera s'espera contribuir a una millor investigació educativa sobre les concepcions espontànies de l'alumnat, adolescents i joves en relació amb les identitats espacials, la formació ciutadana i la rellevància de l'educació geogràfica per a fomentar actituds indagatòries sobre la problemàtica quotidiana.

Per a això en l'assignatura d'Investigació en Didàctica de la Geografia es procura analitzar els corrents epistemològics i les formes concretes de representar per mitjà de conceptes els elements i factors que constitueixen els fenòmens geogràfics.

L'objectiu de la matèria és contribuir a la formació de l'alumnat assistent perquè siguin capaços d'investigar en els àmbits de l'espai geogràfic, de tal manera que puguin proposar problemàtiques d'investigació i activitats d'innovació que milloren la qualitat del sistema escolar.

En el cas concret de la Investigació en la Didàctica de la Geografia es posarà l'accent en les investigacions realitzades en les concepcions espontànies de la societat (especialment, de l'alumnat) respecte als territoris i a la manera de concebre i programar el currículum escolar.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Cal que l'alumnat que es matricule en aquest mòdul domine els conceptes bàsics de les matèries de Geografia i Ciències Socials, perquè és impossible investigar en l'espai geogràfic sense aquests requisits.

2157 - M.U.Invest.Did.Específiques

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Crear espais d'investigació i aprenentatge, posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.

- Avaluar els problemes actuals d'investigació sobre l'ensenyança o l'aprenentatge en els camps del saber característics de la pròpia Didàctica Específica.
- Sintetitzar aspectes històrics, epistemològics i ontològics associats amb el sorgiment i l'evolució de la investigació en la pròpia Didàctica Específica.
- Sintetitzar problemes d'investigació rellevants sobre aprenentatge o ensenyança en les disciplines pertanyents a la pròpia Didàctica Específica.
- Buscar i sintetitzar informació sobre resultats d'investigació -en repertoris bibliogràfics, materials, virtuals, etc.- útils per a fonamentar un nou projecte d'investigació.

S'espera que l'estudiantat siga capaç al final de l'assignatura de:

- Conèixer la investigació en didàctica de les Ciències Socials (Geografia) i el desenvolupament dels principals àmbits de tals investigacions.
- Utilitzar els coneixements de la investigació educativa en didàctica de la Geografia per a generar innovació escolar a través de propostes didàctiques.
- Definir algun problema d'investigació en relació amb les preguntes que es fan els/as professionals de l'ensenyament i, a més sàpien formular hipòtesi i una metodologia d'investigació que ajuden a resoldre aquests obstacles.
- Desenvolupar pautes d'ensenyament per a conèixer millor el territori.
- Formular projectes d'investigació interdisciplinària aprofitant les característiques específiques de la construcció del coneixement geogràfic.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La investigació en didàctica de la Geografia

- 1.1. L'àrea de Didàctica de la Geografia: formació i estat recent de les investigacions
- 1.2. L'ensenyament de la Geografia i la representació de l'espai geogràfic en l'educació bàsica
- 1.3. La creació de consciència geogràfica i la construcció del pensament geogràfic. Materials curriculars i propostes alternatives des de la investigació i la innovació escolar

2. Metodologies d'investigació sobre l'espai com a entorn educatiu: recursos i ferramentes

- 2.1. Eines didàctiques per a la formació ciutadana atés l'espai urbà
- 2.2. Investigació didàctica de l'espai comunitari d'una manera crítica: el contramapeig

3. Avaluació de la investigació sobre l'espai com a entorn educatiu

3.1. Bases de dades i recursos en xarxa per a la investigació en Didàctica de la Geografia

3.2. El qüestionari com a instrument d'avaluació de fenòmens geogràfics

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	42,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Estudi i treball autònom	128,00	0
TOTAL	175,00	

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'ensenyament-aprenentatge es durà a terme a través de diferents nivells:

- Classes teòrico-pràctiques (d'assistència obligatòria) on s'utilitzarà el model d'ensenyament per recepció significativa. En elles s'aportarà informació bàsica i es promouran activitats que fomenten el debat i la reflexió crítica. Els recursos utilitzats a l'aula estaran a la disposició de l'alumnat a l'Aula Virtual.
- Tallers i activitats de caràcter pràctic com a eixides, seminaris, etc. que completen les explicacions donades en classe.
- Tutories individuals i col·lectives on es resoldran qüestions relatives a les classes i les diferents activitats proposades.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua i global; tindrà un caràcter orientador i formatiu; i analitzarà els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. En la mateixa es valoraran les activitats teòricopràctiques, que comprenen els objectius i competències comunes com els específics de l'àrea.

La qualificació, representació última del procés d'avaluació, reflectirà l'aprenentatge individual entés no solament com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que té a veure fonamentalment amb els canvis intel·lectuals i personals de l'alumnat que l'habiliten per a la futura pràctica docent.

En conseqüència, les informacions per a evidenciar l'aprenentatge seran recollides principalment mitjançant els següents criteris d'avaluació:

- **Lliurament de tasques no recuperables que avaluen el seguiment periòdic del progrés de l'estudiantat, de la seua assistència i participació activa a l'aula i fora d'ella, i deriven d'una guia d'activitats en el qual es concreten els continguts, objectius i competències de la guia docent (30%).** Aquests treballs tenen caràcter no recuperable i comprenen la resolució de tasques específiques (exposicions orals, qüestionaris, pràctiques d'aula) d'acord amb el que s'estableix en els components generals de la guia docent. Com a mínim un 10% d'aquestes tasques tindran una

qualificació individual.

- **Lliurament de tasques recuperables que avaluen el seguiment periòdic del progrés de l'estudiantat, deriven d'una guia d'activitats en el qual es concreten els continguts, objectius i competències de la guia docent (70%).** Aquests treballs tenen caràcter recuperable i comprenen la resolució de tasques específiques. Com a mínim un 20% d'aquestes tasques tindran una qualificació individual.

En el cas de l'estudiantat que no assistisca de manera regular a classe no optarà a l'avaluació contínua i realitzarà una prova final que recollirà els objectius d'aprenentatge i el temari previst en la guia docent de l'assignatura. Les respostes a les preguntes plantejades estaran degudament argumentades, amb referències bibliogràfiques i contemplarà tots els aprenentatges de caràcter teoricopràctic impartits en l'assignatura. Per a aquesta primera i segona convocatòria es mantindrà la qualificació dels treballs no recuperables lliurats.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CARDONA, M.C. (2002). Introducció a los Métodos de Investigación en Educación. EOS.
- DE MIGUEL, R. (2018). Geografía y tiempo contemporáneo: educación geográfica y enseñanza de las ciencias sociales para el mundo global. REIDICS, Revista de Investigación en Didáctica de las Ciencias Sociales, 2, 36-54. <https://doi.org/10.17398/2531-0968.02.36>
- MARRÓN, M.J. y MORENO, A. (1995). Enseñar geografía: de la teoría a la práctica. Síntesis.
- MCMILLAN, J.H. y SCHUMACHER, S. (2005). Investigación educativa (5ªed.). Pearson.
- SOUTO, X. M. (2023). Entre el decir y el hacer: La construcción de un programa de investigación sobre la praxis escolar. Ar@cne. Revista Electrónica de Recursos en Internet sobre Geografía y Ciencias Sociales, 27. <https://doi.org/10.1344/ara2023.279.42667>